

DERBY **AAN DE MAAS** FEYENOORD – SPARTA

PIETER

VERKAIK

DERBY **AAN DE MAAS** SPARTA – FEYENOORD

PIETER

VERKAIK

Derby aan de Maas
Feyenoord - Sparta
is een uitgave van:

edicola
Publishing bv.

Edicola Publishing bv

Postbus 2013
7420 AA Deventer
info@edicola.nl
www.edicola.nl

Ontwerp **studio026**, www.studio026.nl
Redactie **Linda Hoogervorst**,
www.lindahoogervorst.nl en **Jessica**
Kelder, www.tekstbureautrefpunt.nl
Foto omslag **Carla Vos**, www.corvospro.com
Foto binnenwerk **Carla Vos**, **Piet Bouts**,
Peter Houtman, **Archief Rob Groeneveld**,
Rob Baan en **Pieter Verkaik**.

Met dank aan **De vele Feyenoorders en Spartanen die belangeloos hebben meegewerkt aan dit boek, in het bijzonder Rob Groeneveld (spartaverzamelaar.nl), Jan de Knecht (FSV De Feijenoorder) en de zes woordkunstenaars.**

ISBN **978-94-93160-09-5**
NUR **489**

© 2020 **Pieter Verkaik** / **Edicola Publishing bv**
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, hetzij op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	004
Voetbal ontwaakt in Rotterdam	010
De strijd ontstaat	027
De derby door de ogen van: Gerard Meijer	045
De derby door de ogen van: Gérard de Nooijer	053
Periode van ontspanning	063
Thema: De toernooien	077
De machtsorde verandert	103
Thema: De stadiondiscussie (deel I)	115
Volle tribunes bij de derby	143
In gesprek met... (deel I)	149
Sinds wanneer is de wedstrijd een 'derby'?	169
In gesprek met... (deel II)	175
De ruzie escaleert	190
De derby door de ogen van: Rob Baan	226
De derby door de ogen van: John de Wolf	238
De derby door de ogen van: Jan Formannoy	247
Rotterdam wint prijzen	266
Feyenoord en Ajax zijn de internationale top	276
Lichtpunt in donkere tijden: Feyenoord wint de dubbel	294
Thema: De stadiondiscussie (deel II)	309
Sparta moet het van incidentele succesjes hebben	325
De derby door de ogen van: Hans Venneker	349
De derby door de ogen van: Peter Houtman	357
De eregalerij der spelers	367
De jaarlijkse traditie bestaat niet meer	385
Epiloog	397
Eindnoten	402
De woordkunstenaars	409
Wedstrijdoverzicht 1921-2020	410
Bronnenoverzicht	415

wist niet dat hij een rekening hiervoor zou krijgen. Om die reden stapt hij naar de bestuursleden van Sparta, die weigeren de rekening voor hem te betalen.⁵⁴

Eind september is er duidelijkheid: Zuidam is definitief uitgekeken op de sfeer en het type mensen bij Sparta. Hij gaat de club verlaten. Het opstappen heeft met meer dan alleen de financiën te maken. Hij zegt zijn lidmaatschap van Sparta op, 'omdat hij zich in deze vereniging niet thuis gevoelde. Meerdere malen was hem gebleken, dat zekere opvattingen van hem alleen werden geduld omdat hij speler was, hetgeen hem steeds tegen de borst stuitte. Ten overvloede werd dit in een rede van den heer Van den Ende, - eere-lid van Sparta – aan den maaltijd na den Zilveren Bal bevestigd en besloot hij toen definitief voor Feyenoord te gaan spelen.'⁵⁵

Jan Zuidam speelt eind september 1923 al zijn eerste wedstrijd voor Feyenoord. In de maanden daarna is hij vrij regelmatig afwezig of is hij niet fit en speelt dus langere periodes niet. In januari 1925 verlaat hij om onduidelijke redenen de club alweer.⁵⁶

DE DERBY DOOR DE OGEN VAN: GERARD MEIJER

EEN FEYENOORDER OP HET ROOD-WITTE MANNENDINER

Hij staat in 1963 naast de Feyenoord-selectie op de kade in Lisabon, wanneer de schepen *De Grote Beer* en *De Waterman* vol met supporters aanmeren. Hij staat op het veld bij de Europacupfinales van Feyenoord in 1970, 1974 en 2002. En ook bij de kampioenswedstrijden en huldigingen van 1961, 1962, 1965, 1969, 1971, 1974, 1984, 1993 en 1999 is hij onderdeel van de feestvreugde omdat hij een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de successen van Feyenoord. Het is niet voor niets, dat hij bij het honderdjarig bestaan van Feyenoord in 2008 door de supporters tot de grootste Feyenoorder van de eeuw wordt uitgeroepen. Zijn naam: Gerard Meijer.

In 2009 neemt hij na vijftig jaar trouwe dienst als masseur en verzorger afscheid. Altijd heeft hij klaargestaan voor iedereen, bood hij een luisterend oor, gaf hij advies. Iedereen is vol lof over Meijer, die nooit iets uit de kleedkamer naar de openbaarheid heeft gebracht. Wie Meijer zegt, zegt Feyenoord. Bij zijn afscheid wordt de stadiontribune – het deel van het stadion waar de fanatiekere aanhang zit – hernoemd. Vanaf die dag spreekt iedereen over de Gerard Meijer Tribune. Wanneer hij na zijn laatste wedstrijd symbolisch met een helikopter wordt opgehaald, zwaait een volle Kuip de 74-jarige verzorger uit. Nooit zullen ze hem meer met zijn handdoekje boven z'n hoofd zien zwaaien.

1928

VIJF MANNEN WORDEN OPGEPAKT VOOR FRAUDE MET TOEGANGSKAARTEN VAN SPARTA EN FEYENOORD. VOOR IEDERE GROTE WEDSTRIJD HEBBEN ZIJ GEDURENDE MINIMAAL EEN JAAR 200 KAARTEN BIJGEDRUKT EN AAN DE MAN GEBRACHT.

Maar echt afscheid nemen doet Meijer niet. Nog altijd is hij meerdere dagen per week in het stadion aanwezig en ook op wedstrijdagen voert hij taken voor de club uit. Wie niet beter weet, denkt dat Meijer van huis uit Feyenoorder is. Toch is Meijer opgegroeid als Spartaan. Hij komt pas op zijn 24^e jaar bij Feyenoord te werken. Meijer vertelt hoe hij bij Feyenoord terecht kwam: 'Ik heb bij het bekende massage-instituut Wijburg mijn massage- en pedicureopleiding gehad. In mijn vrije uurtjes ging ik nog wel eens bij meneer Wijburg werken. Zijn zoon was toen verzorger bij Feyenoord. Ik kwam bij hem in z'n kantoor en hij zei: "Mijn zoon gaat weg bij Feyenoord. Jij bent nu de eerste die het weet. Als je het wilt moet je solliciteren, misschien dat je kans hebt." Dat vond ik goed, dus ik solliciteren. Maar ik heb niets meer gehoord vervolgens. Toen de competitie bijna begon, was er een oefenwedstrijd tegen Lokomotiva. 's Morgens werd ik bij de directeur van mijn werk naar zijn kantoor geroepen: "Meneer Meijer, telefoon voor u. Een meneer van Feyenoord." Was Phida Wolff aan de lijn, die vroeg of ik de zoon van Teun was. Dat klopte. Hij zei: "We hebben een probleem. We zijn helemaal vergeten jou te vragen om te komen vanavond. We hebben een oefenwedstrijd en geen verzorger." Dus ik zei dat ik zou komen en vroeg hoe het met de spullen zat. "Ik weet niks van spullen, ik zal wel [de terreinmeester] Jaap Barendregt vertellen dat je komt." Toen ik op mijn scootertje aankwam bij het stadion vroeg Jaap direct of ik Gerard Meijer was. Hij bracht me naar de kleedkamer, zei dat er een koffer met kleding stond en dat hij verder ook niets wist van verzorging. Ik wilde namelijk weten of er nog verzorgingspullen ergens stonden. Ik zag alleen maar ouwe

troep in de massageruimten staan. Maar ik had zelf een tas met spullen meegenomen: verbandmiddelen, tapes, olie, alles had ik bij me. Ik ging in de kleedkamer alles netjes neerleggen en toen kwamen de spelers binnen. Ik kende er een aantal al want mijn vader en ik hebben allebei in een boksschool gewerkt en daar kwamen ze weleens kijken bij het boksen: Cor van der Gijp, Coen Moulijn, Henk Schouten. Ik was toch al een beetje bekend met ze. Na de wedstrijd vroeg manager Guus Brox of ik even met hem wilde meelopen. Ik moest de kleedkamer uit, hij wilde even met de jongens praten. Na nog geen twee tellen ging de deur weer open en mocht ik weer binnenkomen. Hij zei: "Je mag als verzorger beginnen en jij bepaalt zelf wanneer je weer weggaat." Met andere woorden: als je je werk goed doet, dan blijf je. Als je het niet goed doet, ga je weg. Ik wist toen niet dat ik dat werk vijftig jaar zou blijven doen. Dat was mijn entree bij Feyenoord.'

In zijn eerste jaren bij Feyenoord volgt Meijer ook de club waar bij hij opgroeide, Sparta, nog actief. Meijer: 'Ik heb een mooie, heel leuke tijd gehad bij Sparta. Ik ben veel met Spartanen op blijven trekken, maar het vervelende is: op een gegeven moment ben je *die Feyenoorder*. Dan zien ze je echt als een Feyenoorder, terwijl ik toen nog echt geen echte Feyenoorder was. Ben ik inmiddels natuurlijk wel geworden, maar er zijn periodes geweest dat je natuurlijk echt nog iets voor Sparta voelt. Ik heb nooit de confrontatie gehad als Spartaan dat ik Feyenoorder werd. Ik vind wel dat je als Feyenoorder op Spangen vaak met een scheve nek aangekeken wordt. De meeste Spartanen vinden je helemaal niet aardig. Dat klinkt misschien lullig, maar het is de realiteit. En andersom is dat

RUUD GULLIT WORDT DOOR GERARD MEIJER WEER OPGELAPT. VAN LINKS NAAR RECHTS: RON VAN DEN BEG, JOHN DE WOLF EN LOUIS VAN GAAL (NOVEMBER 1983).

veel minder. Hier zijn ze veel acceptabeler naar Spangen toe dan Spangen naar het Stadion. Een Spartaan kwam vroeger echt niet in het stadion van Feyenoord, echt niet! Dat is allemaal aan het veranderen en dat is maar goed ook.'

Dat Meijer als Spartaan opgroeit is niet verwonderlijk. Meijer: 'Op een gegeven moment had ik verkering met een meisje uit Spangen. Sparta lag me aan het hart, ik woonde vlakbij, bij het Mathenesserplein. Als je de brug over liep dan zat je in Spangen. En ik had heel veel vriendjes die bij Sparta voetbalde. Dan gaat het een beetje vanzelf he? Ik was vijftien, zestien jaar toen ik de overschrijving van mijn eerste club Dindua naar Sparta heb aangevraagd. Ik heb er net tegen de top aan

gevoetbald. In alles wat ik aan sport gedaan heb, kon ik net de top niet halen. Een probleem heb ik er nooit van gemaakt want de sportbeoefening zelf heb ik altijd heel fijn gevonden. Bij Sparta voetbalde ik in de B2, B1, A2, A1. Ik heb nog met Tinus Bosselaar gevoetbald, Andries van Dijk in de goal. Met Puck de Vries, Joop van Dijk. Ik ben al die namen een beetje kwijt inmiddels. Ik zat er net tegenaan.'

Naast voetballen, gaat Meijer bij Sparta ook honkballen. Die wedstrijden worden in Meijers tijd nog op het hoofdveld van Sparta, op het Kasteel, gespeeld. Hij is niet zo goed in de bal slaan, maar hij kan wel goed lopen. Op zijn snelheid weet Meijer steeds honken te stelen en binnen te komen. Met de honkbalploeg worden steevast de wedstrijden van het eerste voetbalelftal van Sparta bezocht. De jonkies staan op de Kasteeltribune, wat in die tijd nog de korte zijde achter één van de doelen is. Wanneer ze ouder worden, mogen ze van de clubleiding ook voor de eretribune op de lange zijde staan. Meijer: 'Ik deed toen ook al een beetje verzorgen in die tijd, dus ik had altijd mijn verzorgingspullen bij me. Dan zeiden ze bij mijn honkbalteam: "Die Meijer die moeten we erbij houden want dan hebben we er ook een verzorger bij." In die tijd had je eigenlijk nog helemaal geen verzorging bij dat soort teams, heel anders dan tegenwoordig. Ik heb trouwens ook nog een blauwe maandag gecricket bij Sparta. Dat was niks voor mij, duurde veel te lang. Na een uur of anderhalf gaan ze tea'en.' Sportiviteit is voor Meijer een essentieel onderdeel van de sport. Je hebt je tegenstander nodig, dus je moet goed met hem omgaan. Zelfs in 2018 zoekt Meijer nog steeds voorafgaand aan de wedstrijd de scheidsrechter op om een handje te geven.

Wanneer Nederland een jaar later bezet wordt door Duitsland, is Koonings nog altijd trainer van Sparta en zit de penningmeester nog altijd met de handen in het haar. In de oorlogstijd komt Sparta er langzaamaan bovenop, voor zover je daarvan kan spreken in die jaren.

DE STADION- DISCUSSIE (DEEL I)

1936

D.G. VAN BEUNINGEN, TWINTIG JAAR EERDER BETROKKEN BIJ DE FINANCIERING VOOR DE BOUW VAN HET
KASTEEL, IS DIT JAAR BETROKKEN BIJ DE FINANCIERING VOOR DE BOUW VAN HET STADION FEIJENOORD.

Vrijwel iedereen in Nederland, voetballiefhebber of niet, kent tegenwoordig de bijnaam van het Stadion Feijenoord: de Kuip. Vrijwel iedere voetballiefhebber weet ook hoe het stadion eruitziet. Dat is te verklaren: de wedstrijden van Feyenoord trekken veel televisiekijkers. Bovendien vinden de populaire wedstrijden van het Nederlands elftal ook regelmatig in de Kuip plaats. Ook de vele Europese voetbalfinales die zich in de Kuip hebben afgespeeld in het verleden maakten de Kuip bekend. En met een capaciteit van nog altijd rond de vijftigduizend toeschouwers zijn er ook veel Nederlanders die de Kuip een enkele keer hebben bezocht. Vroeger – toen er nog staanplaatsen in het stadion waren, die zijn er nu niet meer – zijn er regelmatig zelfs meer dan 65.000 toeschouwers tegelijk binnen geweest. Zij allemaal zullen dat bezoek nooit meer vergeten: de Kuip maakt indruk op je.

Vraag aan die personen ook eens of ze het stadion van Sparta, het Kasteel, kennen. De capaciteit van het Kasteel is tegenwoordig een kwart van die van de Kuip, het Kasteel heeft geen grote Europese finales gehad en er is al jarenlang geen landskampioenschap meer gevierd. Er is dus geen enkele reden om aan te nemen dat de gemiddelde Nederlander de naam het stadion van Sparta kent. Wie dat denkt, die slaat de plank echter volledig mis! Vrijwel iedereen kent het Kasteel. De torens, de aapjes op die torens: het maakt Sparta uniek. Bovendien was het Kasteel vroeger het enige voetbalstadion in Rotterdam en omstreken, waardoor alle belangrijke voetbalmomenten in

Rotterdam in die tijd op het Kasteel plaatsvonden.

Twee bijzondere en bekende stadions in één stad: het is dan ook niet vreemd dat de strijd tussen Sparta en Feyenoord zich voor een deel uit in de strijd om wie het beste, mooiste en grootste stadion heeft. Deel I van deze stadiondiscussie is het verhaal over het belang van het Kasteel voor Sparta, over de motieven voor Feyenoord om óók een stadion te willen en over de veranderende verhoudingen tussen de clubs nadat dat laatste Feyenoord gelukt is.

OVERZICHT VAN DE VOETBALLOCATIES

Voetbalclubs die een eigen terrein bezitten zijn in de beginjaren van het voetbal een zeldzaamheid. Zo zagen we eerder al dat Sparta en Feyenoord in hun beider beginperiode op meerdere plekken hebben gevoetbald. Het duurde dan ook een tijdje voordat Sparta en Feyenoord hun definitieve locatie krijgen. Uiteindelijk komt Sparta in 1916 in de polder Spangen terecht en Feyenoord in 1937 in de polder Varkenoord. Het Kasteel is daarmee zoals gezegd het eerste stadion van Rotterdam, pas meer dan twintig jaar later wordt de Kuip geopend. Daar zit dus een flinke periode tussen.

Ter introductie nog even een klein overzicht van de speellocaties. Sparta: Feijenoord (1888), de Heuvel (1889), de Binnenweg (1893), het Schuttersveld (1894), Prinsenlaan (1906) en Spangen (1916, het Kasteel). Het eerste clubhuis en eigen kleedkamers krijgt Sparta wanneer ze in 1894 aan het Schuttersveld gaat voetballen en de eerste echte tribune neemt ze in 1906 aan de Prinsenlaan in gebruik. Op zo'n tribune past dan een paar

honderd man en de andere drie zijden van het veld hebben nog geen tribune. De situatie is dus niet te vergelijken met de stadions van tegenwoordig.

Feyenoord: de Put (1908), Afrikaanderplein (1909), Kromme Zandweg (1917) en Varkenoord (1937, de Kuip). De eerste tribune en eigen kleedkamers bouwt Feyenoord in 1917 aan de Kromme Zandweg.

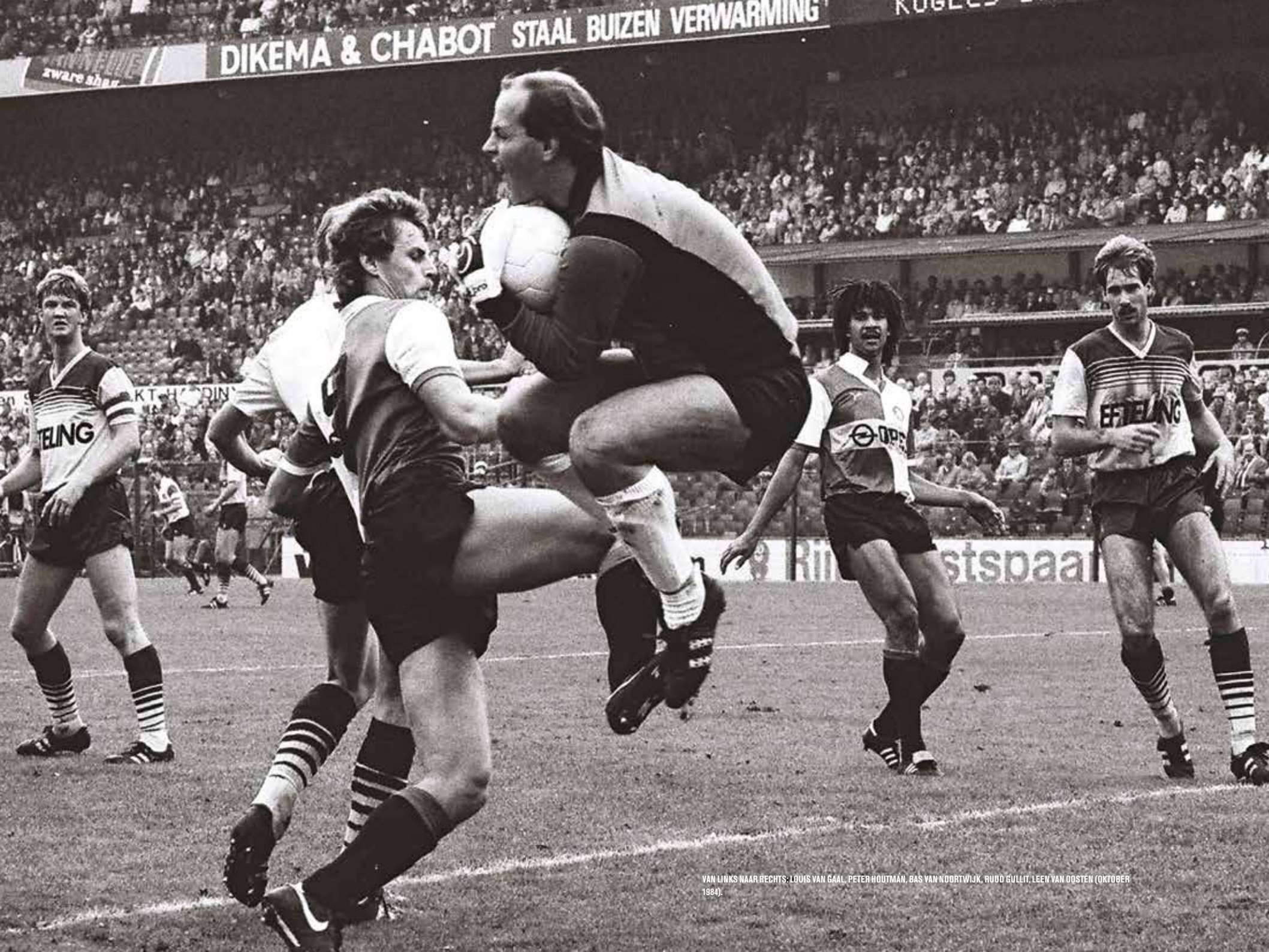
FEYENOORD OP HET KASTEEL

Omdat Sparta het grootste stadion van de stad heeft, worden er op het Kasteel regelmatig wedstrijden georganiseerd zonder dat Sparta op het veld staat. De eerste keer dat Feyenoord op het Kasteel voetbalt zonder dat tegen Sparta te doen is tijdens de kerstdagen van 1919. De RVB bestaat 25 jaar en viert dat met een jubileumtoernooi op het Kasteel.¹⁴³ Zo heeft Feyenoord in de loop der jaren vaker op het Kasteel gevoetbald zonder dat Sparta de tegenstander is. Niet alleen gebeurt dat natuurlijk tijdens de vele edities van de Zilveren Bal, het gebeurt ook regelmatig dat de tegenstander dit verzoekt. Vooral in de jaren dertig, wanneer Feyenoord een succesvolle periode heeft, zie je dat regelmatig terugkomen. De tegenstander weet dat een vol stadion – want Feyenoord trekt gewoon veel publiek in die jaren – veel meer geld opbrengt dan de paar tribunes op de eigen locatie. Zo is begin 1932 Xerxes – Feyenoord op het Kasteel. Later dat jaar speelt Hermes DVS haar thuiswedstrijd tegen Feyenoord niet in Schiedam, maar op het Kasteel omdat er anders ‘vele duizenden gedupeerd zouden zijn’.¹⁴⁴ Sparta ontvangt hiervoor twintig procent van de recette (de

opbrengst van de kaartverkoop) en er is gratis toegang voor de werkende leden van Sparta.¹⁴⁵ Wanneer Feyenoord in april 1936 uit bij Excelsior afdelingskampioen kan gaan worden, wijkt men wederom vanwege de verwachte drukte uit naar het Kasteel.¹⁴⁶ Feyenoord wordt daardoor niet op Woudestein maar op het Kasteel kampioen!

VERHUUR KASTEEL DOOR SPARTA

Sparta heet alle regionale clubs van harte welkom op het Kasteel. Dankzij de verhuur van het stadion verdient ze in de periode tussen de beide wereldoorlogen in tienduizenden guldens. Dit verdienmodel levert Sparta al vanaf het eerste moment de nodige kritiek op. Zo wordt Sparta in een artikel in 1922 in de *Maasbode* onsportief gedrag verweten. De club verdient namelijk geld over de rug van andere Rotterdamse clubs, Excelsior in dit specifieke voorbeeld. Overeijnder, op dat moment voorzitter van Sparta, vindt dat maar onzin. In een reactie aan de *Maasbode* schrijft hij dat Sparta veel tijd en geld geïnvesteerd heeft in het stadion. Dat ze risico heeft gelopen en dat nu wil terugverdienen. Dat andere verenigingen hun terreinen gratis afstaan is hun zaak, maar ze kunnen Sparta niet verplichten dat ook te doen! Hij schrijft ‘bij alle welwillendheid en tegemoetkoming ten opzichte van Excelsior mocht Sparta de financiële zijde van de zaak niet uit het oog verliezen. Ik zou mij heel slecht van mijne plichten als bestuurder van Sparta, dat op zware lasten zit, gekweten hebben, indien ik van de baten, die anderen door het gebruik onzer met groote kosten tot stand gebrachte in-

DIKEMA & CHABOT STAAL BUIZEN VERWARMING

zwarte shag

RUGLEES

KT-H DIN

stspaan

VAN LINKS NAAR RECHTS: LOUIS VAN GAAL, PETER HOUTMAN, BAS VAN NOORTWIJK, RUUD GULLIT, LEEN VAN OOSTEN (OKTOBER 1984).

FEYENOORD WINT MET 6-1. VAN LINKS NAAR RECHTS: DIRK KUIJT, SCHEIDSRICHTER BAS BIJHUIS, KENNETH DOUGALL, KARIM EL AHMADI, JENS TOORNSTRA, NICOLA JORGENSEN, STIJN SPIERINGS, MART DIJKSTRA EN MICHEL BREUER (DECEMBER 2016)

SPARTA-TRAINER HENK FRÄSER BEKIJKT HET DUEL TUSSEN WOUTER BURGER EN (VOORMALIG FEYENOORD-SPELER) ADIL AUASSAR (AUGUSTUS 2019).

OPSTOOTJE OP HET KASTEEL. VAN LINKS NAAR RECHTS: DENZEL DUMFRIES, SCHEIDSRECHTER DANNY MAKKELELIE, MART DIJKSTRA, RYAN SANUSI, TONNY VILHENA, ELJERO ELIA, JAN-ARIE VAN DER HEIJDEN EN JENS TOORNSTRA (MAART 2017).

PHIDA WOLFF VINDT ER HET ZIJNE VAN

Op 2 juni 1956 plaatst Phida Wolff het volgende gedicht in het clubblad van Feyenoord.²¹⁶ Het is getiteld ‘Laatste wil’:

Het liep af met opa Bakker,
 wat je in zijn ogen las,
 zodat 't voorland van de stakker
 weldra het Hiernamaals was.
 Kreunend lag hij op zijn sponde,
 op de eens zo sterke beer
 keken in die laatste stonde
 bijkans tachtig jaren neer.
 Opa lag naar lucht te hijgen
 en een vrind, die bij hem zat,
 kon niet anders doen dan zwijgen
 wijl hij zo'n compassie had
 met het vreselijke lijden
 van de oude, doch vroeg toen
 of hij voor de haast verscheiden
 makker soms nog iets kon doen.
 Ja, zei opa, hees van fluister,
 steeds was 'k lid van Feyenoord,
 en hij mompelde in 't duister:
 Da's een kluppie, op m'n woord,
 maar ik zou zo gaarne willen
 dat ik vóór mijn eind begon,
 en zijn hand begon te trillen,
 lid van Sparta worden kon.
 Lid van Sparta, vroeg de ander,

je jeugdopleiding hebt doorlopen. Dus dat is sentimenteel, dat zit vanbinnen. Dat heb ik nooit zo naar buiten toe uitgeroepen, maar dat zijn wel mooie herinneringen.’

DATUM INTERVIEW: 31 MEI 2017

Naschrift: in oktober 2019 tekent John de Wolf bij Feyenoord. Hij wordt assistent van de tegelijk aangestelde trainer Dick Advocaat. De Volkskrant kopt boven een interview met De Wolf: “Ik wilde dit al heel lang, assistent bij Feyenoord.”

CV John de Wolf

GEBOREN: 10 DECEMBER 1962

CLUBS ALS SPELER: SPARTA (1983-1985), FC GRONINGEN (1985-1989), FEYENOORD (1989-1994), WOLVERHAMPTON

WANDERERS (1994-1996), VVV (1996-1997), HAPOEL ASHKELON (1997-1998), HELMOND SPORT (1998-2000)

CLUBS ALS TRAINER: HALSTEREN (2000-2001), SVVSMC (2002-2005), HAAGLANDIA (2005-2007), TÜRKIYEMSPOR (2007-2008),

WKE (2009-2010), SLIEDRECHT (2012-2014), SPARTA (2013-2015), GVVV (2015-2017), SV SPAKENBURG (2017-HEDEN)

NA ZIJN ACTIEVE VOETBALPERIODE: TELEVISIEPRESENTATOR, B'WER, VOETBALANALYTICUS

DE DERBY DOOR DE OGEN VAN: JAN FORMANNOY

‘ER IS ÉÉN DING WAAR IK ACHTERAF SPIJT VAN HEB. DAT IS DAT IK SPARTA HAD VERLATEN.’

Alle spelers die voor dit boek zijn geïnterviewd hebben stuk voor stuk een sterke binding met de Rijnmond gehouden na hun actieve carrière. Eén speler wijkt daarvan af: Jan Formannoy. Wanneer hij in 1987 zijn keeperscarrière afsluit, gaat hij aan de slag bij PSV in Eindhoven en dat doet hij tot op de dag van vandaag. Als relatieve buitenstaander kan hij een goed oordeel vellen over de mentaliteit van de gemiddelde Rotterdammer en de relatie tussen de clubs. Formannoy: ‘Ik vond Sparta echt een familieclub, heel gezellig. Maar dat had ik op zich ook wel bij Feyenoord. Rotterdammers zijn recht voor de raap, die zeggen precies waar het op staat. In de trant van: “Dat accepteer je maar of dat doe je niet, klaar.” Dat vind ik wel prettiger werken dan in Brabant, want hier zullen ze niet direct zeggen waar het op staat. Dan gaan ze er meer omheen.’ Als buitenstaander beleeft Formannoy de strijd tussen Sparta en Feyenoord minder hevig dan zijn collega’s: ‘Ik heb nooit zo veel van de strijd onderling gezien. Wel merkte je dat de Spartanen niks met Feyenoorders hebben. Maar Eindhovenaren, die van de Sportclub Eindhoven dus, die hebben diezelfde haat tegen PSV. En de PSV’ers hebben dat niet zo tegen Eindhoven. Maar toch is dat allemaal niet zo extreem als ik merkte bij Ajax

tegen Feyenoord. Wij als spelers zaten dan al binnen als de supporters van Ajax nog aan moesten komen en dan was het al reellen buiten, voor het stadion waar de trein toen stopte. Dat leefde echt. Als jij mij vraagt naar 'de derby' denk ik als eerste aan de wedstrijden tegen Ajax. Die maakten meer los dan de wedstrijden binnen Rotterdam. Ik denk dat bij een Sparta – Feyenoord de mensen onderling er ook echt wel mee bezig waren, maar ik als Brabander had dat niet zo. Ik heb bij beide clubs gezeten maar ik heb bij Feyenoord er nooit hinder van gehad of gemerkt dat ik niet welkom zou zijn geweest omdat ik bij Sparta heb gezeten. Helemaal niet! Nooit heeft iemand er iets over gezegd.'

Wanneer Formannoy in 1980 bij Sparta komt voetballen, is één van de eerste dingen die hem gevraagd worden of hij 'familie van' is, verwijzend naar de kwestie Formenooy uit de jaren twintig. uit de jaren twintig (zie pagina 35). Formannoy: 'Dat zei mij nog niks, mijn vader heeft het toen uitgelegd aan me. Ik heb Ok zelf nooit gezien of ontmoet. Het verhaal van de kantonrechter ken ik ook niet. Wat ik wel weet, is dat onze familiegeschiedenis in Nederland begint met twee broers uit Frankrijk kwamen. De ene is naar Amsterdam gegaan en de andere naar Rotterdam. Ik ben uit de Amsterdamse tak, mijn opa is vandaar naar het zuiden gegaan. En Ok is van de Rotterdamse tak. We hebben ergens iets met elkaar te maken. Op een gegeven moment had de zoon van Ok een sigarenzaak overgenomen. Hij wilde graag dat ik bij de opening aanwezig was, waar ik dus ook ben geweest toen.' Het is dus duidelijk: ook al schrijf je de achternaam anders, het is familie. Wat betreft die spelling maakt Jan Formannoy het er trouwens zelf

niet makkelijker op. Formannoy: 'Mijn naam wordt eigenlijk met een lange-ij geschreven, maar ik wist niet anders dan dat het een Griekse-y was. En dat heb ik ook altijd zo gehouden, alleen in mijn paspoort staat het met een lange-ij. Maar ik zeg altijd met een Griekse-y, want dat ben ik gewoon zo gewend. Daardoor zijn onze namen waarschijnlijk ook net iets anders he? Maar we zijn in ieder geval familie van elkaar.'

Tussen 1980 en 1983 speelt Formannoy 85 eredivisiewedstrijden voor Sparta. Formannoy: 'Wij hadden een ontzettend goed team. Met David Loggie, Louis van Gaal, Advocaat, Van der Gijp, Danny Blind, Van Tiggelen, Holverda, Lengkeek, Bert Jansen, Chris Dekker, Geert Meijer. Dan had je een behoorlijk goed team staan en toen pakten wij ook heel veel punten. Ze stonden helemaal onderaan toen ik binnenkwam. Ik kwam ongeveer tegelijk met Advocaat en Suurbier binnen.' Dat team bereikt in 1982 de halve finale van de KNVB-beker en eindigt een jaar later als vierde in de eredivisie. Formannoy heeft het dan ook uitstekend naar zijn zin. Formannoy: 'Voor mij is Sparta altijd de leukste club geweest. Ik heb er echt een fantastische tijd gehad. Ook met de mensen er omheen, de mensen van kantoor. Gingen we gezellig aan de overkant een hapje eten in een buurtwinkeltje. Pakten we een broodje en een kop soep daar en dan gingen we weer terug naar het stadion. Heel anders dan tegenwoordig. Er zaten in dat winkeltje trouwens ook altijd echte Sparta-supporters. En die zeiden dat ze écht niet naar die wedstrijd in de Kuip toe gingen. Wij speelden een keer gelijk tegen Feyenoord en hebben één keer gewonnen. Nou, dan merk je wel gelijk bij Sparta dat het groot feest is! Dat is het echt, als je maar van Feyenoord wint.'

Feyenoord.²⁵⁴ Hij speelt niet onverdienstelijk, maar dat toegeven doen de Feyenoord-supporters nog niet. Halverwege juni, wanneer Laseroms handig een tegenstander van Standard Luik passeert en de bal keurig afgeeft bij een ploeggenoot, gebeurt dit dan toch. Hij kan zijn oren niet geloven. Is dit voor hem? In dit stadion, waar hij nog nooit geliefd is geweest? Er is zowaar applaus voor Theo! Na afloop zal hij trots tegen de aanwezige journalisten zeggen dat hij die middag geen enkele overtreding heeft begaan: 'Werkelijk, als het niet hoeft, speel ik niet hard.'²⁵⁵

In zijn eerste seizoen bij Feyenoord, 1968-1969, wint Laseroms de KNVB-beker en wordt hij landskampioen. In zijn tweede seizoen wint hij de Europacup 1, om later dat jaar ook de Wereldbeker te winnen. En wanneer je dan in je derde seizoen nóg eens landskampioen wordt, heb je het haast onmogelijke gepresteerd. Hij is een populaire Feyenoorder geworden. Zijn laatste officiële wedstrijd voor Feyenoord speelt Laseroms op het Kasteel. Hij wint er op 7 mei 1972 met 3-5 van zijn oude club Sparta.

2 BROEDERS

2 Broeders
1 grote stad
Met het Kasteel
en de Kuip

Als Jules deelde
ze de kleuren Rood Wit
tevens zelfs ook een
stadion als huis

2 Broeders
1 mooie stad
Dat samenwerkingsverband
ziet er verraderlijk uit

Toch is er in het Wilde Westen
geen Spartaanse krijger die de kas steelt
Het gras is altijd groen-wit-groener
aan de overkant van de maas op Zuid

Christopher Blok